

Tirsdag, den 24. marts 2009

Den bymæssige dimension i samhørighedspolitikken i den nye programmeringsperiode

P6_TA(2009)0164

Europa-Parlamentets beslutning af 24. marts 2009 om samhørighedspolitikken bymæssige dimension i den nye programmeringsperiode (2008/2130(INI))

(2010/C 117 E/12)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til EF-traktatens artikel 158 og 159,
- der henviser til det første handlingsprogram til gennemførelse af Den Europæiske Unions territoriale dagsorden (det første handlingsprogram), som blev vedtaget på det uformelle møde mellem ministrene med ansvar for fysisk planlægning og udvikling i Ponta Delgada (Azorerne) den 23.-24. november 2007,
- der henviser til EU's territoriale dagsorden - på vej mod et mere konkurrencedygtigt og bæredygtigt Europa med forskelligartede regioner (den territoriale dagsorden) og Leipzigchartret om bæredygtige europæiske byer (Leipzigchartret), som begge blev vedtaget på det uformelle møde mellem ministrene med ansvar for fysisk planlægning og byudvikling i Leipzig den 24.-25. maj 2007,
- der henviser til Bristolaftalen, som blev vedtaget på det uformelle møde mellem ministrene med ansvar for bæredygtige samfund i Bristol den 6.-7. december 2005,
- der henviser til *Urban acquis*, der blev vedtaget på det uformelle møde mellem ministrene med ansvar for territorial samhørighed i Rotterdam den 29. november 2004,
- der henviser til det nye Athencharter fra 2003, som blev vedtaget af det europæiske råd for byplanlæggere i Lissabon den 20. november 2003, og chartrets vision om de europæiske byers fremtid,
- der henviser til Lillehandlingsprogrammet, der blev vedtaget på det uformelle møde mellem ministrene med ansvar for byer i Lille den 3. november 2000,
- der henviser til det europæiske fysiske og funktionelle udviklingsperspektiv (ESDP), der blev vedtaget på det uformelle møde mellem ministrene med ansvar for fysisk planlægning i Potsdam den 11. maj 1999,
- der henviser til chartret om europæiske byer for bæredygtighed som godkendt af deltagerne i Den Europæiske Konference om Bæredygtige Byer i Aalborg den 27. maj 1994,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. oktober 2008, »Grønbog om territorial samhørighed: Territorial forskellighed skal være en styrke« (KOM(2008)0616),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 19. juni 2008, »Femte situationsrapport om økonomisk og social samhørighed - Vækst i regionerne, vækst i Europa« (KOM(2008)0371),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 14. maj 2008 om resultaterne af forhandlingerne vedrørende de samhørighedspolitiske strategier og programmer for programmeringsperioden 2007-2013 (KOM(2008)0301),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 30. maj 2007, »Fjerde rapport om den økonomiske og sociale samhørighed« (KOM(2007)0273),

Tirsdag, den 24. marts 2009

- der henviser til Kommissionens guide »The urban dimension in Community policies for the period 2007 – 2013«, vedtaget den 24. maj 2007,
  - der henviser til Kommissionens arbejdsdokument »The territorial and urban dimension in the national strategic reference frameworks and operational programmes (2007 – 2013): A first assessment« fra maj 2007,
  - der henviser til Kommissionens meddelelse af 13. juli 2006, »Samhørighedspolitikken og byerne: byernes og de bymæssige bebyggelsers bidrag til vækst og beskæftigelse i regionerne« (KOM(2006)0385),
  - der henviser til Rådets beslutning 2006/702/EF af 6. oktober 2006 om Fællesskabets strategiske retningslinjer for samhørighed ⁽¹⁾,
  - der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. juli 2005, »Samhørighedspolitikens bidrag til vækst og beskæftigelse: Fællesskabets strategiske retningslinjer for 2007-2013« (KOM(2005)0299),
  - der henviser til Kommissionens meddelelse af 14. juni 2002, »Strukturfondsprogrammering 2000-2006: en foreløbig vurdering af Urban-initiativet« (KOM(2002)0308),
  - der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. maj 1997, »En dagsorden for byerne i Den Europæiske Union« (KOM(1997)0197),
  - der henviser til resultaterne af det europæiske observationscenter for EU's fysiske og funktionelle udvikling (ESPON) 2006-program og til det vedtagne ESPON 2013-program,
  - der henviser til resultaterne af Urbanpilotprojekterne (1989-1999), fællesskabsinitiativet Urban I (1994-1999) og Urban II (2000-2006),
  - der henviser til oplysningerne fra databasen Urban Audit, der på basis af 330 indikatorer indeholder statistikker om 358 europæiske byer,
  - der henviser til sin beslutning af 21. februar 2008 om opfølgning af den territoriale dagsorden og Leipzigchartret - mod et europæisk handlingsprogram for fysisk planlægning og territorial samhørighed ⁽²⁾,
  - der henviser til sin beslutning af 10. maj 2007 om boliger og regionalpolitik ⁽³⁾,
  - der henviser til sin beslutning af 13. oktober 2005 om den urbane dimension i forbindelse med udvidelsen ⁽⁴⁾,
  - der henviser til forretningsordenens artikel 45,
  - der henviser til betænkning fra Regionaludviklingsudvalget (A6-0031/2009),
- A. der henviser til, at selv om det anerkendes, at bymæssige spørgsmål henhører under de nationale, regionale og lokale myndigheders ansvar, så spiller byområderne ikke desto mindre en vigtig rolle for gennemførelse af Lissabon- og Göteborgstrategierne og anses derfor for at have afgørende betydning for samhørighedspolitikken, som EU-institutionerne bærer et ansvar for,

⁽¹⁾ EUT L 291 af 21.10.2006, s. 11.

⁽²⁾ Vedtagne tekster, P6_TA(2008)0069.

⁽³⁾ EFT C 76 E af 27.3.2008, s. 124.

⁽⁴⁾ EUT C 233 E af 28.9.2006, s. 127.

Tirsdag, den 24. marts 2009

- B. der henviser til, at EU i henhold til Leipzigchartret har som mål at sikre en integreret indfaldsvinkel til gennemførelsen af byudviklingspolitikken for at skabe byområder af høj kvalitet, modernisere de kommunale tjenester, transport-, energi- og informationsnettene og tilskynde til livslang læring, uddannelse og innovation, navnlig i ugunstigt stillede indre byer og byområder,
- C. mener, at på den ene side arbejdet med at udarbejde en fleksibel, justerbar og dynamisk tjekliste for gennemførelsen af Leipzig-chartret - en afgørende forudsætning for at de forskellige europæiske byers særdeles forskelligartede behov kan tilgodeses - som det franske formandskab allerede har iværksat, og på den anden side de enkelte medlemsstaters efterfølgende udarbejdelse af integrerede byudviklingsplaner kan vise sig at give meget nyttige oplysninger om de forskellige forhold og følgelig gøre det muligt at iværksætte initiativer med præcise målsætninger,
- D. der henviser til, at det er nødvendigt at sondre mellem byer og byområder,
- E. der henviser til, at 80 % af EU's 492 mio. indbyggere bor i byer, idet EU er kendetegnet ved en polycentrisk udvikling, men at der imidlertid er visse signifikante forskelle mellem medlemsstaterne, for så vidt angår fordelingen af befolkningen i byer, forstæder og landområder, samt problemer i forbindelse med den forholdsvis begrænsede hensyntagen til bybefolkningens interesser og behov i strukturfondenes operationelle programmer,
- F. der henviser til, at byområderne står for 70 til 80 % af EU's BNP, og at byerne anerkendes som centre for innovation og drivkraft for udvikling på regionalt, nationalt og EU-plan,
- G. der henviser til, at byerne desuden er ansvarlige for mere end 75 % af det globale energiforbrug og tegner sig for 80 % af drivhusgasser på grund af energiproduktion, trafik, industri og opvarmning,
- H. der henviser til, at urbaniseringstendensen forstærkes gennem intern tilflytning til hovedstæderne og de øvrige storbyer, og til, at den befolkningstilvækst, det medfører, udgør en kolossal byrde for de voksende byer, idet de skal forvalte voldsomt stigende behov, hvad angår affaldsbehandling, boliger, uddannelse og beskæftigelse, og henviser til, at denne stadigt mere udtalte urbaniseringstendens udgør en kolossal udfordring for landområderne, som skal løse de problemer, der skyldes tab af menneskelig kapital, arbejdsstyrke, forbrugere og studerende,
- I. der henviser til, at den seneste udvidelse af EU, som ikke kan sammenlignes med nogen tidligere, har betydet en usædvanlig skærpelse af de regionale forskelle og en forøgelse af antallet af byer i omfattende forfald,
- J. der henviser til, at EU's byområder på trods af det forhold, at der er forskellige politiske, institutionelle og forfatningsmæssige systemer i medlemsstaterne, står over for fælles udfordringer og også har fælles muligheder for at imødegå disse, hvilket understreger nødvendigheden af detaljerede statistiske data såvel som gensidigt samarbejde og udveksling af bedste praksis, hvis Europas byer skal klare sig i den globale konkurrence,
- K. der henviser til, at EU's fysiske planlægning står over for udfordringer som økonomisk omstrukturering, et yderst fluktuerende arbejdsmarked, utilgængelige og overfyldte offentlige transportmidler, begrænsede muligheder for arealanvendelse som følge af byernes udbredelse, faldende befolkningstal og aldrende befolkning, affolkning af landområderne og de små byer til fordel for de store byområder, social marginalisering, en høj og stigende kriminalitet, ghettodannelse i visse byområder, lave husstandsindtægter, forringet livskvalitet i ugunstigt stillede områder, for få parker og rekreative områder, miljøforurening, kontrol med vand- og affaldsforvaltningen og behov for at sikre energiforsyningen og effektiv energianvendelse,
- L. der henviser til, at samordnet styring ved hjælp af moderne elektroniske teknikker, og navnlig e-governance i samråd med alle relevante aktører, i vid udstrækning vil kunne mindske de nuværende problemer og føre til, at byernes udbredelse kan behandles på integreret vis i et samarbejde under hensyntagen til forstadsområderne og tilgrænsende landområder og i overensstemmelse med moderne indfaldsvinkler til byplanlægning, som f.eks. smart vækst, ny fysisk planlægning og intelligent urbanisme,

Tirsdag, den 24. marts 2009

- M. der henviser til, at byudviklingsaktiviteterne i særlig grad begunstiger små og mellemstore virksomheders (SMV) deltagelse, især inden for servicesektoren, og at samhørighedspolitikken i øget grad er kommet til at sigte mod byernes konkurrencefordele,
- N. der henviser til, at SMV'er, navnlig små virksomheder og mikrovirksomheder samt håndværksmæssige og handelsmæssige aktiviteter, er en væsentlig forudsætning for, at man kan bevare aktiviteterne i bycentrene og en balance i byområderne, og til, at byernes politikker med hensyn til regulering af transport, handel, ejendomsforhold og stigende boligpriser eller i særdeleshed fraværet af en afbalanceret politik på disse områder ofte har ført til, at de økonomiske aktiviteter forsvinder og udbuddet af tjenesteydelser forringes,
- O. der henviser til, at det er nødvendigt til stadighed at styrke partnerskabet mellem by- og landområder, for så vidt som førstnævnte har en væsentlig rolle at spille i bestræbelserne på at sikre en harmonisk og integreret udvikling i forstæderne og følgelig opnå territorial samhørighed og afbalanceret regionaludvikling,
1. understreger den bæredygtige byudviklings vigtighed og byområdernes bidrag til den regionale udvikling og opfordrer Kommissionen til regelmæssigt at evaluere, måle, vurdere og drøfte EU-politikkernes konsekvenser for den økonomiske og sociale situation - især hvad angår de uddannelsesmæssige og kulturelle forhold - samt den helbreds-, transport-, miljø- og sikkerhedsmæssige situation i byområderne;
  2. beklager, at medlemsstaterne ikke er forpligtede til at fremme bæredygtig byudvikling som en strategisk prioritet, og udtrykker følgelig bekymring over, at der i forbindelse med samhørighedspolitikken gennemførelse i nogle medlemsstater i utilstrækkelig grad tages hensyn til den bymæssige dimension, og opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til i samarbejde med de regionale og lokale myndigheder at analysere og evaluere konsekvenserne af at integrere Urban-initiativet i al politik og til regelmæssigt at overvåge og kontrollere virkningen af anvendelsen af EU-midler i byområder;
  3. henleder opmærksomheden på de positive erfaringer med fællesskabsinitiativet Urban, hvad angår partnerskab, integrerede tilgange og bottom-up-metoder, som i vid udstrækning har bidraget til at sikre de støttede projekters effektivitet og formålstjenlighed; kræver, at der tages hensyn til disse resultater i den del af strukturfondsstøtten, der ydes til bymæssige tiltag, og at tilsvarende mekanismer indføres i forbindelse med mainstreaming af finansiering til fordel for bæredygtig byudvikling, således at flere byer kan nyde godt af resultaterne;
  4. finder, at det vil være uhensigtsmæssigt og endog problematisk at vedtage en fælles definition af »byområder« og mere generelt af termen »by«, da det er vanskeligt samlet at beskrive de meget forskellige situationer i medlemsstaterne og regionerne, og mener derfor, at det i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet bør overlades til medlemsstaterne at fastlægge en eventuel bindende definition og udpege byområder på grundlag af fælles europæiske indikatorer;
  5. opfordrer medlemsstaterne til at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at støtte deres hovedstæders og andre storbyers bestræbelser på at klare de nye udfordringer, som urbaniseringen og befolknings-tilvæksten medfører, især hvad angår affaldsforvaltning og boliger, beskæftigelse og uddannelse; mener på det mere generelle plan, at de demografiske udsving skaber udfordringer for både by- og landområderne, hvad angår arbejdsmarkedet og i tilslutning hertil inden for uddannelse og omskoling af tidligere arbejdstagere, der er ramt af arbejdsløshed, og også hvad angår affolkningen af landområderne;
  6. mener, at det i denne forbindelse og i betragtning af det faktum, at medlemsstaternes forskellige forfatningsmæssige mekanismer selvsagt ikke er forenelige med harmoniserede metodologier, uanset de forskellige forvaltningsniveaers effektivitet, vil være hensigtsmæssigt, at medlemsstaterne efter offentlige høringer i hvert enkelt tilfælde definerer den bymæssige dimension, sådan som de opfatter den, for at styrke den interne harmonisering og forbedre samarbejdet med Kommissionen;

Tirsdag, den 24. marts 2009

7. understreger, at det i byerne står medlemsstaterne frit at uddelegere forvaltningen af strukturfondene med henblik på gennemførelse af aktioner til sikring af en bæredygtig byudvikling; mener, at videredelegering giver en dobbelt værdiforøgelse, dels fordi det vil være betydeligt mere effektivt for den regionale og den europæiske vækst, hvis byerne påtager sig ansvaret for alt lige fra planlægningen til gennemførelsen af en given aktion som en respons på rent lokale udfordringer, dels fordi det vil udgøre et vigtigt redskab til forbedring af den administrative kapacitet på lokalt niveau; beklager, at muligheden for at videredelegere, eventuelt gennem omfattende støtte til de kommunale myndigheder inden for rammerne af de programmer, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) finansierer, indtil nu ikke er blevet udnyttet fuldt ud, og er overbevist om, at byområderne i næste programmeringsperiode bør have en klar rolle som melleminstanser i en forvaltning på flere planer, og mener, at den bymæssige dimension og videredelegering bør være obligatorisk i regionalpolitikken; mener dog, at man bør undgå, at videredelegeringen medfører en opsplitning af regionalpolitikken, og at man derfor nøje bør definere de metoder, der anvendes i forbindelse med videredelegeringen;

8. understreger vigtigheden af en integreret tilgang til planlægning af byudvikling; foreslår, at al offentlig støtte til byudvikling baseres på integrerede byudviklingsplaner; opfordrer til, at den integrerede tilgang så hurtigt som muligt og ikke senere end i den kommende programmeringsperiode gøres til et bindende krav for tildeling og implementering af strukturfundsmidler og også for låntagning fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB); opfordrer Kommissionen til at udforme retningslinjer med anbefalinger og eksempler på god praksis for integrerede byudviklingsplaner og til at fremme udvekslingen af bedste praksis mellem de nationale, regionale og lokale myndigheder;

9. opfordrer medlemsstaterne til inden for de nationale strategiske referencerammer og de nationale operationelle programmer at prioritere finansieringen af projekter som gennemfører planer for bæredygtig byforvaltning;

10. henstiller, at planerne for en bæredygtig byforvaltning mindst omfatter nogle af følgende elementer: planer for affaldsforvaltning, støjkort og handlingsplaner, lokalprogrammer for luft- og miljøforurening, prognoser for den demografiske udvikling, efterspørgslen på nye byområder, genindvinding af tomme grunde og forladte bygninger, sanering af dårligt stillede og afindustrialiserede kvarterer, tilstedeværelse af og adgang til offentlige tjenesteydelser, bystruktur og andelen af grønne områder, handicapfaciliteter, udvikling af den kulturelle og historiske arv og naturarven, prognoser for vand- og energibehovet og hensigtsmæssig brug af disse ressourcer, offentlig transport, effektiv trafikstyring, integration af udsatte grupper (indvandrere, minoriteter, lavtuddannede, handicappede, kvinder etc.), tilstedeværelsen af ordentlige boliger til overkommelige priser, og planer for bekæmpelse af kriminalitet;

11. mener, at det kun vil være effektivt at udforme integrerede byudviklingsplaner, hvis der afsættes tilstrækkelige ressourcer til bæredygtig byudvikling, og foreslår derfor, at de disponible ressourcer koncentrerer omkring specifikke aktioner; foreslår et minimumsniveau for strukturfondsudgifter, der fastsættes pr. indbygger i byområdet pr. programmeringsperiode på en sådan måde, at dette beløb ikke udgør en urealistisk byrde for regionerne;

12. ser et akut behov for styrkelse af den administrative kapacitet inden for både den vertikale og horisontale forvaltning af byerne og gør medlemsstaterne opmærksom på det presserende behov for at vedtage et integreret koncept for gennemførelse af byudviklingspolitikken (der behandler de grundlæggende forhold, der er knyttet til borgernes dagligdag, f.eks. transport, offentlige tjenesteydelser, livskvalitet, beskæftigelse, lokaløkonomiske aktiviteter, sikkerhed etc.) ved i dette arbejde at integrere de nationale regeringer sammen med de regionale og lokale myndigheder og alle andre relevante offentlige og private aktører på grundlag af partnerskabsprincippet;

13. erkender, at det er vanskeligt for myndighederne i byerne at forene midler fra Den Europæiske Socialfond (ESF), hvor sigtet er økonomisk og social udvikling, og EFRU-midler, hvor målet er at planlægge investeringer i infrastruktur; mener, at princippet om »ét program, én fond« bør revurderes, og at de lokale og regionale myndigheder i højere grad bør udnytte synergierne imellem EFRU- og ESF-midlerne og styrke den integrerede tilgang; opfordrer på lang sigt Kommissionen til at undersøge muligheden for at sammenlægge de to fonde, såfremt et sådant skridt vil kunne sikre en forenkling af procedurene;

Tirsdag, den 24. marts 2009

14. støtter ideen i princippet om revolverende Jessicafonde og princippet potentiale for økonomisk vækst i byområder og mener, at regionalpolitikken i næste programmeringsperiode i højere grad bør drage fordel af brugen af finansieringsteknikker som revolverende fonde, der tilbyder fordelagtige lån, snarere end udelukkende at tage udgangspunkt i støtte, som det i øjeblikket er tilfældet;
15. noterer sig den private sektors potentiale for byudvikling og mener, at anvendelse af offentlig-private partnerskaber bør gennemføres og støttes systematisk med sigte på skabelse af innovative finansieringsordninger og -projekter for at løse de væsentlige økonomiske og sociale problemer i byområderne, især vedrørende opbygningen af infrastruktur og boliger; påpeger, at dette forudsætter en klar og gennemsigtig adfærdskodeks, især hvad angår offentlige myndigheders aktiviteter, eftersom de under overholdelse af princippet om subsidiaritet træffer strategiske beslutning om valg af tjenesteydelsesformer og specifikationer såvel som opretholdelse af en vis grad af tilsyn;
16. understreger gennemførelses- og forvaltningsaspekterne af den bymæssige dimension og opfordrer til yderligere bestræbelser med sigte på at forenkle gennemførelsesbestemmelserne for samhørighedspolitikken og sikre generel reduktion af unødigt bureaukrati, for så vidt angår forvaltning af og kontrol med midlerne og de enkelte projekter;
17. konstaterer, at der ud over samhørighedspolitikken også er andre fællesskabspolitikker, der yder finansiel støtte til byområderne, og opfordrer derfor Kommissionen til at udforme og foreslå en bedre samordning af de relevante politikker, som kan samle alle EU-midler, der afsættes til byområderne, for at sikre gennemførelsen af det integrerede koncept i praksis under fortsat hensyntagen til samhørighedspolitikken;
18. mener, at medlemsstaternes forvaltningsstrukturer fortsat er utilstrækkelige til at fremme horisontalt samarbejde, og opfordrer indtrængende Kommissionen til at fremme princippet om en forvaltningsstruktur på tværs af de forskellige sektorer;
19. opfordrer til en mere effektiv anvendelse af de eksisterende finansielle, menneskelige og organisatoriske ressourcer med henblik på at skabe og styrke de netværk, som byer og byområder har etableret med sigte på bæredygtig byudvikling, da disse spiller en vigtig rolle i det territoriale samarbejde; understreger i den forbindelse nødvendigheden af infrastrukturer, der kan sikre vedligeholdelse af særlige karakteristika (f.eks. historiske), modernisering (f.eks. innovationsklynger), økonomisk vækst (f.eks. SMV'er) og sæsonbaserede aktiviteter, og opfordrer Kommissionen til at styrke byområdernes position i initiativet »regioner for økonomisk forandring«;
20. konstaterer, at en vellykket gennemførelse af regionaludviklingspolitikken og en strategi for bæredygtig territorial udvikling forudsætter en balance mellem foranstaltninger, der omfatter både byer, forstæder og landområder og dermed har indvirkning på udviklingen af den regionale samhørighed; gentager, at politikken for udvikling af landområderne i betragtelig grad har konsekvenser for den fysiske planlægning, samt at politikkerne for udvikling af henholdsvis byerne og landområderne ikke er tilstrækkeligt integreret; understreger nødvendigheden af reel synergi mellem disse politikker, som skal resultere i et reelt udviklingspotentiale og gøre landområderne mere attraktive og konkurrencedygtige; opfordrer medlemsstaterne og regionerne til at benytte sig af instrumentet for partnerskaber mellem land og by for at opnå den afbalancerede udvikling, som er deres mål;
21. opfordrer Kommissionen til yderligere at udvikle og regelmæssigt ajourføre den såkaldte Urban Audit og samtidig at give oplysninger om situationen, for så vidt angår kløften mellem land og by, således at alle medlemsstater kan få et klart billede af situationen og kortlægge de specifikke behov for en velafbalanceret by- og landudvikling;
22. henstiller, at Kommissionen og medlemsstaterne udpeger en EU-gruppe på højt plan med ansvar for byudvikling og anvender den åbne koordinationsmetode i byudviklingspolitikken på EU-niveau;
23. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.